

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

Самойленко В. В.

*студент юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Науковий керівник: Ільков В. В.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Особливе місце в системі конституційних гарантій прав і свобод людини і громадянина займає судовий контроль державного управління [1, с. 47]. Результатом багаторічної «творчої» роботи колективу суддів, адвокатів, юристів, які входили до складу Кабінету Міністрів України при розробці проекту першого КоАП України, став остаточним законопроект, який було поданий народними депутатами України до Верховної Ради, внаслідок чого 6 липня 2005 р. він був прийнятий як Кодекс адміністративного судочинства України (далі – КАС України).

Основним завданням адміністративного судочинства є забезпечення дотримання верховенства права у відносинах органів державної влади та місцевого самоврядування з людиною та громадянином з урахуванням міжнародних зобов'язань України та практики Європейського суду з прав людини.

Роль адміністративного судочинства полягає у захисті прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері суспільних відносин від порушень органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, іншими суб'єктами їх реалізації функції управління за законом, зокрема здійснення делегованих повноважень шляхом справедливої, неупередженої та своєчасної розгляду адміністративних справ (ст. 1 ч. 2 КПК України) [2].

Аналіз цього стандарту дає можливість вважати, що до адміністративної процедури віднесено:

- 1) визнання прав, свобод і законних інтересів фізичних або юридичних осіб відповідно до закону;
- 2) встановлення відповідно до законодавства відповідальності та її меж учасників (сторін) адміністративного процесу;
- 3) відновлення порушених прав, свобод і законних інтересів фізичних або юридичних осіб;

4) визнання на основі чинного законодавства рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових осіб порушенням законних прав, свобод та інтересів фізичних чи юридичних осіб [1].

Захист прав, свобод та інтересів зумовлений тим, що учасники суспільних відносин загалом мають нерівні можливості. З одного боку, у цих правовідносинах є суб'єкт владних повноважень – державний орган або його посадова чи інша особа під час виконання функцій управління державою. Це означає, що, з одного боку, це фактично держава, а з іншого – фізична чи юридична особа, права якої порушені чи обмежені певним суб'єктом владних повноважень.

Рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів можуть бути оскаржені до адміністративного суду, якщо Конституцією або законами України не встановлено інший порядок таких рішень, дій чи бездіяльності (ст. 2 ч. 2 КАС України).

У зв'язку з цим адміністративний суд зобов'язаний активно сприяти фізичним та юридичним особам у захисті їх прав, свобод та інтересів, що знайшло відображення зокрема у реалізації ч. 3 та 5 ст. 71 КАС України. Водночас слід зазначити, що це не означає, що суд в адміністративному судочинстві виступає захисником фізичних чи юридичних осіб і таким чином є упередженим щодо суб'єкта владних повноважень, який обмежує його права. Учасники адміністративного судочинства наділені однаковими процесуальними правами та обов'язками, суд також сприяє як позивачу, так і відповідачеві у забезпеченні можливості виконувати свої обов'язки, передбачені законом, у разі виникнення ускладнень у їх виконанні. Наприклад, згідно з ч. 3 ст. 71 КАС України суд сприяє виконанню обов'язку доказування та витребує необхідні докази, якщо особа, яка бере участь у справі (склад осіб, які беруть участь у справі за ст. 47 КАС України), не може їх надати судові причини доказів [3].

Отже, завданням адміністративного судочинства є певний результат, для досягнення якого ведеться адміністративне судочинство. Основним завданням адміністративного судочинства є заохочення прав і законних інтересів осіб, а також захист порушених прав і законних інтересів осіб у сфері публічно-правових відносин. Адміністративне судочинство виникло у зв'язку з необхідністю захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб у сфері суспільних відносин від порушення їх органами державної влади та самоврядування, їх посадовими та іншими суб'єктами владних повноважень, у тому числі делегованих функцій.

Література:

1. Ковалів М. В. Адміністративне судочинство : навч. посібн. ЛьвДУВС., Львів, 2014. 596 с.

2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 № 2747-IV (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2020 Ст. 446.

3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402- VIII. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2020, № 2, ст. 5.

ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ ДЖЕРЕЛ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Тарасенко С. Г.

студентка юридичного факультету

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

Науковий керівник: Припутень Д. С.

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

В Україні регулярно відбуваються зміни у сфері судочинства. Відповідні зміни торкнулися й проблематики визначення ролі джерел адміністративного-процесуального права, їх класифікації та особливостей. Двигунами змін стали такі події як глобалізація, інтернаціоналізація права, уніфікація чинного законодавства із законодавством ЄС.

Зазначене призвело до того, що раніше, під джерелами права в адміністративному судочинстві розуміли сукупність нормативно-правового матеріалу, який регулює діяльність адміністративних судів. В широкому сенсі, джерела права ототожнювалися з нормативно-правовими актами, звужуючи сенс «джерел права» до джерел законодавства. З моменту вступу України до Ради Європи, такий підхід втратив свій сенс. На сьогодні, перелік джерел адміністративного судочинства поповнився міжнародними договорами, а також судовою практикою, яка раніше й зовсім не визнавалася джерелом права. З внесенням відповідних змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та прийняттям нової редакції КАС України, судова практика, судовий прецедент та судові рішення стали повноцінними джерелами права в рамках адміністративного судочинства [1, с. 358].